

Ivan Frlička Alexander Bahurinský Šimon Struhárik
predseda podpredseda jednatel'

Jozef Bahurinský, Bratislava. Ján Bečko, Bratislava - Praha. Dr. Ján Čaplovič, Bratislava - Praha. Štefan Černík, Trenčín. Michal Dado, Bratislava. Ľudovít Dobrotka, Bratislava. Alexander Huba, Spiš. Nová Ves. Marg.(ita) Chovancová, Bratislava. Ferd.(inand) Chodík, Zvolen. Ondrej Ivanič, Račištorf. Pavol Jahelka, Hlohovec. Frant. Jurný, Uhorská Ves. Gustav Kusý, Bratislava - Praha, Dr. Andrej Markus, Košice. Vojtech Molitoris, Rim.(avská) Sobota. Karol Miklánek, Prešov. Dr. Jozef Mrázek, Bratislava. Vojtech Pacl, Ružomberok. Ema Pišková, Bratislava. Viliam Radakovič, Bratislava. Frant.(iše) Soldán, Bratislava. Ignác Šajmír, Trnava. Ján Šindler, Komárno. Jozef Šimko, Spiš.(ská) Nová Ves. Jozef Vida, Michalovce. Andrej Vjerg, Trnava. Gustáv Zelník, Žilina.

Slovenský národný archív Bratislava, f. Úrad Predsedníctva Slovenskej národnej rady, kart. 114, inv. č, 116.

Dokument č. 35

Obežník Ústredného sekretariátu Demokratickej strany č. 2 z 22. januára 1946 o situácii v Demokratickej strane v súvislosti s úsilím o vytvorenie nových politických strán.

Ústredný sekretariát Bratislava,
Demokratickej strany

dňa 22. januára 1946

BRATISLAVA

Obežník č. 2/1946 - polit.

V poslednom čase rozširujú sa poplašné správy okolo Demokratickej strany a priamo so závideniahodnou vynaliezavosťou sa púšťajú do novín, alebo medzi ľud najnemožnejšie chýry o ťažkostiach, ktoré údajne prežíva.

Nie je možné na všetky tieto útoky reagovať v dennej tlači a ani by nebolo dôstojné, aby sme na všetko odpovedali. Nakoľko však táto zámerná kampaň by mohla naštříbiť hladinu dôvery u neinformovaného občianstva, je potrebné sa s touto vecou vysporiadať, povedať jasné slovo a informovať straníkov.

Je samozrejmé, že v niektorých otázkach vo veciach verejných vyskytnú sa rôzne názory, čo ovšem nejde na úkor jednoty strany. Demokracia túto rôznosť mienok pripúšťa a je to práve iba demokracia, ktorá pripúšťa výmenu názorov podľa Masarykovej zásady: Demokracia je diskusia. Netreba nám zdôrazňovať, ale iba konštatujeme, že nenesieme len formálne v našej firme meno „Demokracia“, ale túto dôsledne uplatňujeme nielen navonok, ale i vo vlastnom straníckom zariadení. U nás má právo každý namietat', diskutovať, vyslovovať názory a zaujímat' stanoviská.

Je pochopiteľné, že v takomto, pre demokratov samozrejmom počínaní, môže vidieť vedenie KSS nejednotnosť alebo i tvorenie frakcií, najmä keď u nich má miesto iba diktát a slepé poslúchanie rozkazov, je ťažké pochopiť podstatu demokracie a slobody prejavu vôle. Táto sloboda prejavu mienku je jedným z podstatných rozdielov medzi DS a KSS. Uvádžeme toto

prosté konštatovanie na objasnenie celej kampane, vedenej proti nám. Každému môže byť jasné, že ide o zámerne organizovaný útok, ktorý je reklamnou predzvesťou, aké úsilie vyvinie KSS, keď sa priblížime k stanovenému dátumu volieb.

Komunistická strana Slovenska od prvopočiatku sústavne ohovárala DS a to často v otrepaných frázach, v ktorých tvrdila, že jedinou stranou, ktorá viedla povstanie je ona, že ona jediná stála na čele rekonštrukčných prác, mala vedúcu úlohu pri budovaní a očiste, z jej iniciatívy bola uzákonená pozemková reforma a pod. a pod. Toto bola prvotná línia jej zámernej demagogickej kampane, ktorá čoskoro vyústila vo dva prúdy, prvý pokračujúci sústavne v pôvodnej línii a druhý začal osočovať a ohovárať stranu, jej funkcionárov a ústredie. Ich najobľúbenejšou témou bolo: reakcionárstvo Demokratickej strany, ukrývanie kolaborantov, protiľudové protiroľnícke snahy, ochrana veľkostatkárov, nejasný postoj v otázke československého spolunažívania atď., atď.

Preto je treba na celú túto záležitosť dívať sa ako na rafinovanú nervovú kampaň, ktorú uviedla do nášho stranického života Komunistická strana Slovenska proti Demokratickej strane a jej funkcionárom a takýmto spôsobmi snaží sa vyvolávať nedôveru v radoch nášho početného členstva, k jej reprezentantom, ústrediu. Musíte byť stále pripravení a sústavne pripravovať členstvo na podobné útoky zo strany KSS, ktorými chcú zamaskovať vlastné neúspechy - aby neboli tak krikľavo zjavné - poukazujúc na vymyslené nezrovnalosti v DS. Najnovšie začali biť na poplach, že z Demokratickej strany vystúpilo 14 poslancov a Demokratická strana sa rozpadáva. I tento útok musíte chápať ako všetky iné, už predtým vyznačené útoky, ktoré sa začleňujú do ich tajných zbraní nervovej vojny. Už zo samozrejmosti oháňajú sa vystúpivším tajomníkom DS Babylonským, ktorý t. č. vstúpil do KSS a uverejnil článok vo východoslovenskej Pravde: „Prečo som vystúpil z DS“. K tomuto prípadu treba poznamenať iba toľko. Bývalý tajomník Babylonský svojim materiálnym, nedemokratickým počínaním a finančnými machináciami dostal sa do veľmi nepriaznivého svetla na svojom pôsobisku /nevedel napr. vyúčtovať 400 l liehu, svojvoľne vymenil auto DS, pričom získal 25 000 Kčs tovaru/. Akonáhle sa prišlo na jeho šafárenie a ústredie DS volalo ho na zodpovednosť, chcel z morálnej prehry vyčarovať výhru politickú. Treba len uvážiť, kto sa dopúšťa väčšieho poklesku, či ten kto kupčí so svojim svedomím, nehovoriac už o tom, kto sa ho chce zbaviť, alebo tá politická strana, ktorá s otvorenou náručou prijíma politických dobrodruhov.

Žiadame preto všetkých oblastných a okresných tajomníkov, ako i autonómnych funkcionárov strany, aby náležitým spôsobom informovali a to najmä pri členských schôdzach našich straníkov o skutočnosti aká je. Je treba im zdôrazniť, ako už bolo prv vypovedané, že sa blíži čas všeobecných volieb, kedy sa ľud vysloví pre tú alebo onú politickú stranu. Logickým dôsledkom tejto prichádzajúcej udalosti je i nervozita v radoch Komunistickej strany Slovenska, ktorá sa nebude štítiť žiadnych prostriedkov podľa hesla: „účel svätí prostriedky“. Z toho hľadiska treba sa dívať na celú kampaň proti demokratom, z toho hľadiska treba chápať všetky tie nehorázne lži, s ktorými zasypávajú a budú zasypávať nielen našich členov, ale aj vedenie strany a stranu samotnú. Je pochopiteľné a samozrejmé, že Demokratická strana vidí nápravu, jedine v prísnom poriadku, v dodržiavaní zákonov a nariadení a v dobrovoľnej kázni.

Žiadame Vás preto, aby ste vlievali do našich straníkov patričné sebavedomie, že sú členmi strany Demokratickej, ktorá je jedine schopná priviesť Slovensko ku konsolidácii a jediná schopná hájiť záujmy všetkých bez rozdielu. Je treba veľmi mnoho trpezlivosti, lebo tých útokov, toho ohovárania, ba i prenasledovania našich straníkov bolo príliš mnoho, ale musíme si byť vedomí, že jedine pravda víťazí, dobrá vôľa k uskutočneniu a vytvoreniu právneho poriadku a disciplíny. Sme presvedčení, že naša a Vaša trpezlivosť prinesie nám zaslúžené

ovocie, lebo len to, čo sa ťažko rodí a čo sa z trpezlivosti rodí, má hodnotu pre človeka a dejinnú trvácnosť.

Blížiac sa voľby prinesú ostrý boj. Bude to boj dvoch ideológií - demokratickej a komunistickej. Chceme tento boj viesť korektne a čestne, podľa prania p. prezidenta republiky dr. Beneša. Ale v prípade, že KSS siahne po nečestnom spôsobe volebného boja, vyhradujeme si urobiť patričné protiopatrenia. Je preto bezpodmienečne potrebné zbierať materiál kompromitujúci členov KSS, prehmaty v národných výboroch a NB, ako i rôzny iný materiál, ktorý pošlite na ÚSDS - politické odd. urýchlene /najneskoršie do konca februára/. Tento materiál bude použitý len v krajnom prípade.

Blíži sa deň ozajstnej slobody a demokracie. Len vydržať a nestrácať nervy. Sme presvedčení, že chápete význam boja o demokraciu, že chápete, že tu ide o čosi viac, ako mocenské pozície politické.

Tieto voľby rozhodnú na viac rokov o politickom zameraní našej vlasti. Preto je treba chápať vec veľmi vážne a vysvetliť najmä ľuďom indiferentným, ako i tým, ktorí očakávajú nové strany, že trucom najmä tým, že sa nezúčastnia volieb, nepomôžu ani sebe, ani demokracii, ale KSS.

Kladíme preto tajomníkom i funkcionárom strany na starosť, aby sa čo najviac venovali členstvu, aby čím častejšie navštevovali MO(miestne organizácie) DS a aby pri voľbách výborov MO(miestnych organizácií) DS a OO(okresných organizácií) DS dbali na to, aby sa na vedúce miesta dostali ľudia charakterní, nezaťažení minulosťou, čestní a pracovití.

Prajeme Vám mnoho zdaru v tomto konečnom štádiu boja za slobodu, demokraciu a poriadok.

Dr. Jozef Kyselý v. r.

v z. generálneho tajomníka

Slovenský národný archív Bratislava, f. 403 - 97 - 3.

Dokument č. 36

„Košické memorandum“ o problémoch pri formovaní Strany práce z 2. februára 1946.

Titl.

Ústrednému akčnému výboru a Ústrednému sekretariátu

„Strany práce na Slovensku“

v Bratislave

Molotovova ul. č. 2.

Oblasťný akčný výbor „Strany práce na Slovensku“ v Košiciach na svojom zasadnutí dňa 2. febr.(uára) t. r., po vypočutí referátu oblasťného tajomníka, súdr.(uha) Ličku konštatoval:

1/ Na zasadnutie Ústredného akčného výboru v Bratislave nebol pozvaný jediný náš delegát s.(údruh) Dr. Andrej Markus, proti čomu sa ohradzujeme. Odhliadnúc od toho, že v delegovaní tohto jediného zástupcu do Ústr.(edného) akčného výboru za druhé najväčšie